

Ríša: nebunkové organizmy (subcellulata)

Oddelenie: VÍRUSY (Vira)

-nebunkové častice s veľkosťou od 15 – 390 nm

-rozmnožovať sa sú schopné iba v hostiteľskej bunke, ide o vnútrobunkové parazity

-môžu spôsobiť rôzne ochorenia:

-človeku: napr. osýpky, ovčie kiahne, herpes, bradavice, chrípka, zápal mozgových vln

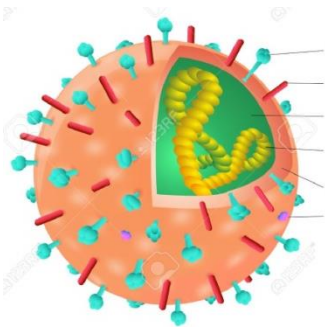
-zvieratám: krívačku, slintačku, besnotu, mor

-rastlinám: ochorenia zemiakov

Stavba:

-vírusové častice nazývame virión. Každý virión je zložený z: **a.)** nukleovej kyseliny (DNA/RNA)

b.) *bliekovinového plášt'a* (=Kapsida)- chráni nukleovú kyselinu

Rozmnožovanie:

Vírusová infekcia prebieha v niekoľkých fázach:

- 1.virión sa prichytí na povrch bunky
- 2.celý virión alebo iba nukleová kyselina preniká do hostiteľskej bunky
- 3.nukleová kyselina vyvolá v hostiteľskej bunke tvorbu bielkovín (enzýmov)
- 4.tieto enzýmy vyvolajú v bunke tvorbu nových viriónov

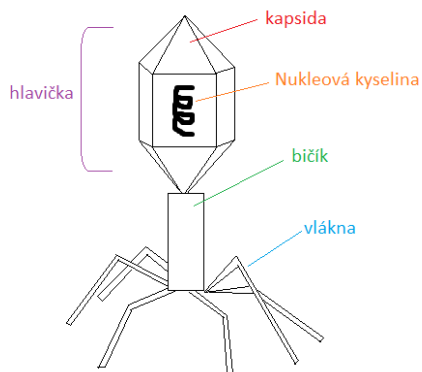
Delenie vírusov:

A. Podľa typu nukleovej kyseliny:

- 1.RNA vírusy (obsahujú iba RNA)
- 2.DNA vírusy (obsahuje iba DNA)
- 3.vírusy diplo-RNA (obsahujú dvoj vlákňovú molekulu RNA)

B. Podľa hostiteľa:

1. bakteriofágy: napadajú baktérie

2. fytopatogénne vírusy napadajú rastliny

3. zoopatogénne vírusy: napadajú živočíchov

4. mykovírusy napadajú huby

C. Osobitým typom vírusov sú retrovírusy - vírusy RNA, ktoré donútiť hostiteľskú bunku prepísať ich RNA na DNA, a tá sa včlení do chromozómu bunky.

napr. HIV – AIDS

Onkovírusy – spôsobujú množenie nádorových buniek